

14 decembrie 2016

18 nr. 163

**Comisia cultură, educație, cercetare,
tineret, sport și mass-media**

Amendamente

*la proiectul de lege privind mormintele și operele comemorative de război
(nr.359 din 26.08.2016)*

În baza prevederilor articolului 59 din Regulamentul Parlamentului, propun următoarele amendamente la proiectul de lege pentru modificarea și completarea Codului audiovizualului:

1. Art. 2, lit. (b), după cuvântul "*edificii*," se completează cu cuvântul "*monumente*,".
2. În titlul al Capitolului II și în tot conținutul legii sintagma "*Agenția Națională pentru Cultul Eroilor*" se înlocuiește cu sintagma "*Agenția Națională pentru Păstrarea Memoriei Ostașilor Căzuți*" la cazul corespunzător.
3. La art. 5, alin. (1) sintagma "*Ministerului Apărării*" se înlocuiește cu sintagma "*Guvernului Republicii Moldova*".
4. La art. 6, alin. (1) sintagma "*ordinul ministrului apărării*" se înlocuiește cu sintagma "*Hotărîre de Guvern*".
5. La art. 7:
  - la lit. (b) sintagma "*după coordonarea cu Ministerul Apărării*" se exclude;
  - litera (d) după sintagma "*Ministerul Apărării*" se completează cu sintagma " , *Ministerul Culturii*";
  - la lit. (h) sintagma "*Ministerului Apărării*" se înlocuiește cu cuvântul "*Guvernului*".

6. La art. 11, alin. (6) se completează la final cu sintagma ” *În cazul în care în urma cercetărilor au fost găsite documente sau obiecte persoanelor identificate, aceste obiecte și documente pot fi transmise rudelor sau urmașilor acestor persoane, în limita legislației în vigoare*”
7. La art. 16, literele (a), (b), (c), (f), (l) se exclud.
8. Art. 28 se exclude.

Inna ȘUPAC,

Deputat în Parlament.

DEPUTAT ÎN PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 105

www.parlament.md

14 decembrie 2016

LA nr. 311

**Dlui Vladimir Hotineanu
Președinte al Comisiei
cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media
a Parlamentului Republicii Moldova**

În conformitate cu prevederile art. 73 din Constituția Republicii Moldova și art. 59 din Regulamentul Parlamentului, se înaintează amendamentul la **proiectul de lege privind mormintele și operele comemorative de război, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 999 din 22 august 2016, nr. 359 din 26.08.2016.**

Anexă:

1. Proiectul de lege;
2. Nota informativă.

Deputat în Parlament:

Adrian Lebedinschi

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

AMENDAMENT

la proiectul de lege privind mormintele și operele comemorative de război, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 999 din 22 august 2016, nr. 359 din 26.08.2016

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Articol unic – Proiectul de lege privind mormintele și operele comemorative de război, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 999 din 22 august 2016, nr. 359 din 26.08.2016, se modifică și se completează după cum urmează:

1. În tot textul proiectului de lege, inclusiv în denumirea acestuia, sintagma ”mormintele și operele comemorative de război” se înlocuiește cu sintagma ”mormintele de război și operele comemorative”.
2. Punctul b) al art. 2 din capitolul I va avea următorul conținut:
”b) opere comemorative – bunuri imobile: edificii, opere de artă, plăci și altare comemorative, cenotafuri sau orice alte construcții ori lucrări realizate în memoria unor persoane sau evenimente cu valoare istorică deosebită pentru Republica Moldova.”
3. Art. 2 al capitolului I se completează cu punctul d) care va conține o noțiune nouă ”morminte de război necunoscute”, cu următoarea transcriere: ”locuri de îngropare (deces) a victimelor civile și militarilor de război, care nu sunt înregistrate conform legislației Republicii Moldova”.
4. În tot textul proiectului de lege, denumirea ”Agenția Națională pentru Cultul Eroilor” se înlocuiește cu ”Agenția Națională pentru Perpetuarea Memoriei celor Căzuți pentru Apărarea Patriei”.
5. Alin. (1) al art. 5 din capitolul II va avea următorul conținut:
”(1) Agenția Națională pentru Perpetuarea Memoriei celor Căzuți pentru Apărarea Patriei (în continuare – Agenția Națională) este o autoritate administrativă cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului Republicii Moldova, și dispune de ștampilă cu imaginea Stemei de Stat a Republicii Moldova.”
6. Alin. (1) al art. 6 din capitolul II va avea următorul conținut:
”(1) Agenția Națională este condusă de un director numit prin hotărâre de Guvern, în urma unui concurs public, organizat în baza regulamentului aprobat de către Guvern printr-o hotărâre a acestuia.”
7. În punctele b) și h) al art. 7 din capitolul II, ”Ministerul Apărării” se substituie cu ”Guvernul”, la cazul gramatical respectiv.

8. În punctul g) al art. 7 din capitolul II, după sintagma "câmpuri de luptă" se adaugă «în colaborare cu organizațiile neguvernamentale, ce activează în domeniul căutărilor și lucrărilor memorial-militare».
9. În punctul s) al art. 7 din capitolul II, după sintagma "din prezenta lege" se adaugă «în baza normelor internaționale existente și în baza practicilor religioase ».
10. În punctul w) al art. 7 din capitolul II, după sintagma "organizații guvernamentale" se adaugă "și organizații neguvernamentale, care activează în domeniul comemorativ".
11. Articolul 10 al cap. III se completează cu alin. (4) cu următorul conținut: "(4) Amenajarea mormintelor identificate recent se face la locul de amplasare ale rămășițelor, sau dacă aceasta nu este posibil, în alte locuri demne de memoria victimelor".
12. Alin. (1) al art. 11 al cap. III va avea următorul conținut: "(1) Activitățile de identificare, cercetare și excavare a mormintelor de război și a fostelor câmpuri de luptă se realizează de către organizațiile obștești specializate, cu scopuri statutare în domeniu, cu informarea continuă a Agenției Naționale despre rezultatele operațiunilor de cercetare efectuate, sau, după caz, de către Agenția Națională."
13. Alin. (3) al art. 11 al cap. III se exclude.
14. În art. 16 al cap. IV, "Ministerul Apărării" se substituie cu "Guvernul", la cazul gramatical respectiv.
15. Punctul a) al art. 16 al cap. IV va avea următorul conținut: "a) elaborează și aprobă, prin hotărâre de guvern, proiecte de acte legislative și normative, inclusiv proiecte de documente de politici publice, în domeniul respectiv."
16. În litera l) al art. 16 al cap. IV, "Guvernul" se substituie cu "statul".
17. În litera c) a art. 17 din capitolul IV, după cuvintele "Agenția Națională" se adaugă "și societatea civilă".
18. În punctul b al art. 18 din capitolul IV, sintagma "arheologilor autorizați" se exclude.
19. Articolul 28 din capitolul VII s exclude.

Președintele Parlamentului

Notă informativă

Cu privire la înlocuirea sintagmei "mormintele și operele comemorative de război" cu sintagma "mormintele de război și operele comemorative"

Acest amendament a fost propus cu scopul conferirii unei arii mai largi de reglementare a Agenției Naționale ce urmează a fi creată. Astfel, pe lângă operele comemorative război, această agenție va fi responsabilă de gestionarea tuturor lucrărilor realizate în memoria unor persoane sau evenimente cu valoare istorică deosebită pentru Republica Moldova. Nu este rațional și eficient să creăm câte o agenție separată pentru fiecare tip de opere comemorative. Totodată, se impune modificarea cuprinsului celei din urmă noțiuni în cadrul art. 2.

Cu privire la includerea unei noțiuni noi "morminte de război necunoscut"

Includerea termenului dat și explicarea acestuia este necesară, deoarece în articolele ce urmează el este utilizat, iar definiția lui exactă în textul proiectului de lege lipsește, ceea ce creează premise pentru interpretări eronate.

Cu privire la înlocuirea denumirii de "Agenția Națională pentru Cultul Eroilor" cu "Agenția Națională pentru Perpetuarea Memoriei celor Căzuți pentru Apărarea Patriei"

Consider că denumirea propusă de autorii proiectului de lege nu corespunde cu esența acestuia, estompând principalele sale dispoziții. Noțiunea generală de "eroi" poate fi interpretată în mai multe feluri simultan, care nu au nicio atribuție cu scopurile acestui proiect. În legătură cu aceasta, se propune o denumire alternativă, mai neutră pentru această instituție, și anume "Agenția națională pentru perpetuarea memoriei celor căzuți pentru apărarea Patriei". În așa fel, denumirea organizației va conține o referire directă la obiectul de reglementare a prezentului proiect, și anume păstrarea memoriei acelor militari și civili care au decedat în urma anumitor războaie și acțiuni militare întru apărarea Patriei, precum și cetățenilor originari de pe teritoriul actual al Republicii Moldova, decedați peste hotarele țării, la executarea datoriei militare sau pe parcursul războaielor și conflictelor armate.

Cu privire la trecerea Agenției din subordinea Ministerul Apărării în subordinea Guvernului Republicii Moldova

Autorii prezentului proiect de lege propun instituirea viitoarei instituții în subordinea Ministerului Apărării al Republicii Moldova. Consider că instituția dată nu este adecvată pentru a îndeplini scopul propus de prezentul proiect într-un mod efectiv. Mai mult, pe parcursul următoarelor capitole și articole ale proiectului de lege se fac referiri la atribuțiile unor alte ministere precum Ministerul Culturii al Republicii Moldova, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, etc. Ministerul Culturii este prezentat ca fiind unul din actorii principali ai puterii executive, cu atribuții directe în domeniul perpetuării memoriei celor căzuți la datorie. Totodată, în subordinea Ministerului Culturii se află toate obiectivele istorico-militare ale Republicii, cele înregistrate și cele restabilite. În legătură cu aceasta, consider oportună crearea viitoarei Agenții în

subordinea Guvernului Republicii Moldova, care va avea toate pârghiile necesare gestionării efective a acesteia.

Cu privire la includerea obligativității consultării organizațiilor neguvernamentale la elaborarea planurilor anuale, respectării normelor internaționale existente și a practicilor religioase la înhumare/reînhumare și colaborării cu organizațiile neguvernamentale, care activează în domeniul comemorativ

Consider că este necesar ca, la elaborarea planurilor anuale ale activităților de identificare, cercetare și excavare a mormintelor de război, operelor comemorative de război și a fostelor câmpuri de luptă, agenția, în mod obligatoriu, să se consulte cu organizațiile neguvernamentale, ce activează în domeniul căutărilor și lucrărilor memorial-militare. Aceste organizații neguvernamentale, în decursul a mai mulți ani, au organizat activități sociale de păstrare a patrimoniului istorico-militar al țării noastre, de educare patriotică a tinerilor, au efectuat lucrări de căutare și lucrări istorico-militare, manifestând experiență unică și vastă în acest domeniu. Totodată, este important să includem obligativitatea respectării normelor internaționale existente și practicilor religioase în cadrul procedurii de înhumare/reînhumare a rămășițelor pământești a persoanelor care cad sub incidența prezentului proiect de lege. Pe lângă aceasta, colaborarea agenției trebuie să includă în spectrul său și organizațiile neguvernamentale, care activează în domeniul comemorativ, pentru a asigura o implicare mai activă a societății civile.

Cu privire la efectuarea amenajării mormintelor identificate recent la locul de amplasare ale rămășițelor, sau în alte locuri demne de memoria victimelor.

Această prevedere este în conformitate cu standardele internaționale în domeniul dat, astfel fiind necesară stipularea expresă a acesteia.

Cu privire la excluderea obligativității de autorizare a activităților de identificare, cercetare și excavare a mormintelor de război și a fostelor câmpuri de luptă de către Agenție și a necesității de înregistrare la Agenție a organizațiilor obștești specializate, cu scopuri statutare în domeniu

Această prevedere trebuie exclusă, deoarece ea contravine legislației Republicii Moldova, în special, Legii cu privire la asociațiile obștești. Totodată, înregistrarea asociațiilor obștești în conformitate cu legislația în vigoare, deja confirmă dreptul acestora de a realiza acțiunile date, cu prezentarea documentelor confirmative precum certificatul de înregistrare și Statutul înregistrat la Ministerul Justiției. Această prevedere riscă să creeze impedimente birocratice suplimentare pentru lucrările de cercetare în țara noastră. În acest caz, o alternativă mai eficientă ar fi informarea continuă a Agenției despre rezultatele finale ale operațiunilor de cercetare efectuate.

Cu privire la conducerea obligatorie a expedițiilor pentru cercetarea mormintelor de război de către un arheolog autorizat, în baza programelor aprobate de către Agenția Națională

Consider că această stipulare este de prisos, deoarece arheologia ca știință, pornind de la scopurile acesteia, nu are legătură directă cu lucrările de căutare și identificare a mormintelor de război neînregistrate. Obiectul arheologiei constă în studierea culturii și vieții oamenilor din antichitate, în timp ce activitatea de

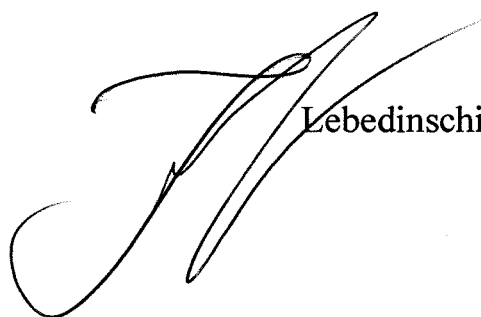
cercetare are drept scop identificarea mormintelor de război, stabilirea numelor și destinilor soldaților căzuți la datorie și îngroparea destoinică a rămășițelor acestora. Atragerea unui arheolog în desfășurarea lucrărilor de cercetare este necesară doar în cazul detectării unor morminte și artefacte antice, sau când se lucrează la memoriale arheologice, de aceea nu este obligatoriu de a avea în calitate de conducător al expediției de căutare a mormintelor militare pe un arheolog.

Cu privire la excluderea stipulării că Agenția Națională urmează să fie creată în baza Centrului de Cultură și Istorie Militară

Crearea Agenției Naționale în baza Centrului de Cultură și Istorie Militară a Ministerului Apărării, propusă de către autorii proiectului de lege, nu este susținută de asociațiile obștești de cercetare ce activează în domeniul perpetuării memoriei eroilor Republicii Moldova. Acest minister și conducerea sa în timpul activității a dat dovadă de un nivel înalt de politizare și lobare a intereselor anumitor forțe politice, de un nivel scăzut de profesionalism și nu a acționat în vederea perpetuării memoriei eroilor decedați pentru apărarea Patriei. Amintesc faptul că, la inițiativa Centrului de Cultură și Istorie Militară, în interiorul acestuia este amplasat scandalosul muzeu de "ocupație sovietică", care nu are nici o tangență cu istoria și cultura militară a țării noastre. Astfel, consider ca fiind dăunătoare și inacceptabilă înființarea viitoarei agenții pentru perpetuarea memoriei apărătorilor Patriei la baza Centrului de Cultură și Istorie Militară.

Menționez, că toate amendamentele propuse sunt efectuate în baza unor acte normative internaționale în domeniul protecției mormintelor și operelor comemorative de război (Convenția de la Geneva din 12 august 1949 privind protecția victimelor conflictelor armate internaționale, Acordul pentru perpetuarea memoriei curajului și eroismului popoarelor participante din țările CSI în cel de-al doilea Război Mondial din 3 septembrie 2011) și a actelor normative naționale.

Deputat

Lebedinschi Adrian

22 martie 2017

LA nr. 91

**COMISIA CULTURĂ, EDUCAȚIE,
CERCETARE, TINERET,
SPORT ȘI MASS-MEDIA**

AMENDAMENT

**la proiectul de lege nr. 359 din 26.08.2016 privind mormintele și
operele comemorative de război**

1. Art. 2 al capitolului I se completează cu punctul d) care va conține o noțiune nouă ”morminte de război neînregistrate”, cu următoarea transcriere: ”locuri de îngropare (deces) a victimelor civile și militarilor de război, care nu sunt înregistrate conform legislației Republicii Moldova”.

2. În tot textul proiectului de lege, denumirea ”Agenția Națională pentru Cultul Eroilor” se înlocuiește cu ”Oficiul Național pentru memorie militară”.

3. Alin. (1) al art. 5 din capitolul II va avea următorul conținut:

”(1) Oficiul Național pentru memorie militară (în continuare – Oficiul Național) este o autoritate administrativă cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului Republicii Moldova, și dispune de ștampilă cu imaginea Stemei de Stat a Republicii Moldova.”

4. Alin. (1) al art. 6 din capitolul II va avea următorul conținut:

”(1) Oficiul Național este condus de un director numit prin hotărâre de Guvern, în urma unui concurs public, organizat în baza regulamentului aprobat de către Guvern printr-o hotărâre a acestuia.”

5. În punctele b) și h) al art. 7 din capitolul II, ”Ministerul Apărării” se substituie cu ”Guvernul”, la cazul gramatical respectiv.

6. În punctul g) al art. 7 din capitolul II, după sintagma ”câmpuri de luptă” se adaugă ”în colaborare cu organizațiile neguvernamentale, ce activează în domeniul căutărilor și lucrărilor memorial-militare”.

7. În punctul s) al art. 7 din capitolul II, după sintagma ”din prezenta lege” se adaugă ”în baza normelor internaționale existente și în baza practicilor religioase”.

8. La art.10 se adaugă un alineat nou (3): "(3) Amenajarea mormintelor de război nou identificate se realizează la locul de identificare a osemintelor, iar dacă acest lucru nu se prezintă posibil, osemintele se transferă în cimitirele sau parcelele de onoare de război existente sau, după caz, nou înființate". Actualul alin. (3) devine alin. (4).

9. În alin. (1) al art. 11 al cap. III sintagma "înregistrate la" se substituie cu sintagma "luate la evidență de".

10. În art. 16 al cap. IV, "Ministerul Apărării" se substituie cu "Guvernul", la cazul gramatical respectiv.

11. Punctul a) al art. 16 al cap. IV va avea următorul conținut: "a) elaborează și aprobă, prin hotărâre de guvern, proiecte de acte legislative și normative, inclusiv proiecte de documente de politici publice, în domeniul respectiv."

12. În litera l) al art. 16 al cap. IV, "Guvernul" se substituie cu "statul".

13. În litera c) a art. 17 din capitolul IV, după cuvintele "Agenția Națională" se adaugă "și societatea civilă".

În conformitate cu prevederile art. 59 din Regulamentul Parlamentului, se înaintează amendamentul la proiectul de lege privind mormintele și operele comemorative de război nr. 359 din 26.08.2016, cu următoarea motivare:

Cu privire la includerea unei noțiuni noi "morminte de război neînregistrate"

Includerea termenului dat și explicarea acestuia este necesară, deoarece în articolele ce urmează el este utilizat, iar definiția lui exactă în textul proiectului de lege lipsește, ceea ce creează premise pentru interpretări eronate. Totodată, din textul proiectului de lege nu reiese că noțiunea "morminte de război" se referă atât la mormintele de război înregistrate, cât și la cele neînregistrate.

Cu privire la înlocuirea denumirii de "Agenția Națională pentru Cultul Eroilor" cu "Oficiul național pentru memorie militară"

Consider că denumirea propusă de autorii proiectului de lege nu corespunde cu esența acestuia, estompând principalele sale dispoziții. Noțiunea generală de "eroi" poate fi interpretată în mai multe feluri simultan, care nu au nicio atribuție cu scopurile acestui proiect. În legătură cu aceasta, se propune o denumire alternativă, mai neutră pentru această instituție, și anume "Oficiul național pentru memorie militară". În așa fel, denumirea organizației va conține o referire directă la obiectul de reglementare a prezentului proiect, și anume păstrarea memoriei acelor militari și civili care au decedat în urma anumitor războaie și acțiuni militare întru apărarea Patriei, precum și cetățenilor originari de pe teritoriul actual al Republicii Moldova, decedați peste hotarele țării, la executarea datoriei militare sau pe parcursul războaielor și conflictelor armate.

Cu privire la trecerea Oficiului din subordinea Ministerul Apărării în subordinea Guvernului Republicii Moldova

Autorii prezentului proiect de lege propun instituirea viitoarei instituții în subordinea Ministerului Apărării al Republicii Moldova. Consider că instituția dată nu este adecvată pentru a îndeplini scopul propus de prezentul proiect într-un mod efectiv. Mai mult, pe parcursul următoarelor capitole și articole ale proiectului de lege se fac referiri la atribuțiile unor alte ministere precum Ministerul Culturii al Republicii Moldova, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, etc. Ministerul Culturii este prezentat ca fiind unul din actorii principali ai puterii executive, cu atribuții directe în domeniul perpetuării memoriei celor căzuți la datorie. Totodată, în subordinea Ministerului Culturii se află toate obiectivele istorico-militare ale Republicii, cele înregistrate și cele restabilite. În legătură cu aceasta, consider oportună crearea viitorului Oficiu în subordinea Guvernului Republicii Moldova, care va avea toate pârghiile necesare gestionării efective a acesteia.

Cu privire la includerea obligativității consultării organizațiilor neguvernamentale la elaborarea planurilor anuale și respectării normelor internaționale existente și a practicilor religioase la înhumare/reînhumare

Consider că este necesar ca, la elaborarea planurilor anuale ale activităților de identificare, cercetare și excavare a mormintelor de război, operelor comemorative de război și a fostelor câmpuri de luptă, oficiul, în mod obligatoriu, să se consulte cu organizațiile neguvernamentale, ce activează în domeniul căutărilor și lucrărilor memorial-militare. Aceste organizații neguvernamentale, în decursul a mai mulți ani, au organizat activități sociale de păstrare a patrimoniului istorico-militar al țării noastre, de educare patriotică a tinerilor, au efectuat lucrări de căutare și lucrări istorico-militare, manifestând experiență unică și vastă în acest domeniu. Totodată, este important să includem obligativitatea respectării normelor internaționale existente și practicilor religioase în cadrul procedurii de înhumare/reînhumare a rămășițelor pământești a persoanelor care cad sub incidența prezentului proiect de lege.

Cu privire la efectuarea amenajării mormintelor identificate recent la locul de amplasare ale rămășițelor, sau în alte locuri demne de memoria victimelor.

Această prevedere este în conformitate cu standardele internaționale în domeniul dat, astfel fiind necesară stipularea expresă a acesteia.

Cu privire la excluderea obligativității de înregistrare la Oficiu a organizațiilor obștești specializate, cu scopuri statutare în domeniu

Această prevedere trebuie exclusă, deoarece ea contravine legislației Republicii Moldova, în special, Legii cu privire la asociațiile obștești. Totodată, înregistrarea asociațiilor obștești în conformitate cu legislația în vigoare, deja confirmă dreptul acestora de a realiza acțiunile date, cu prezentarea documentelor confirmative precum certificatul de înregistrare și Statutul înregistrat la Ministerul Justiției. Această prevedere riscă să creeze impedimente birocratice suplimentare pentru lucrările de cercetare în țara noastră. În acest caz, o alternativă mai eficientă ar fi informarea continuă a Oficiului despre rezultatele finale ale operațiunilor de cercetare efectuate.

Menționez, că toate amendamentele propuse sunt efectuate în baza unor acte normative internaționale în domeniul protecției mormintelor și operelor

comemorativă de război (Convenția de la Geneva din 12 august 1949 privind protecția victimelor conflictelor armate internaționale, Acordul pentru perpetuarea memoriei curajului și eroismului popoarelor participante din țările CSI în cel de-al doilea Război Mondial din 3 septembrie 2011) și a actelor normative naționale.

Deputat

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'AL', written in a cursive style.

Lebedinschi Adrian

30 mai 2017

CEM-6 nr. 181

**Comisia cultură, educație, cercetare,
tineret, sport și mass-media**

**Amendament
la proiectul de lege nr. 359 din 26.18.2016
privind mormintele și operele comemorative de război**

În temeiul prevederilor art. 59 din Regulamentul Parlamentului, propun următoarele amendamente:

Art.7, lit.b) – ” după sintagma ”Ministerul Apărării” de completat cu sintagma ”Ministerul Afacerilor Interne”.

- Art. 7 cu lit.h) ” după sintagma ”Ministerul Apărării” de completat cu sintagma ”după caz, Ministerul Afacerilor Interne”;

- Art. 17. ”de completat cu două litere noi, similare ca text literelor a) și b) din art.16, precum și de adăugat încă o literă nouă c):

”c) aprobă regulile de organizare și desfășurare a ceremonialelor la mormintele și operele comemorative ale angajaților MAI căzuți la datorie”, următoarele – conform textului proiectului de lege”.

Deputat în Parlament
Vladimir HOTINEANU

13 iulie 2017

EB nr. 51

Amendamente

la proiectul de lege privind mormintele și operele comemorative de război (nr.359 din 26.08.2016)

În temeiul prevederilor art. 59 din Regulamentul Parlamentului, propun următoarele amendamente:

1. completarea art. 4 alin.(1) în final cu textul "precum și a UTA Găgăuzia";
2. completarea proiectului de lege cu **Articolul 21¹ "Atribuțiile autorităților administrației publice ale UTA Găgăuzia"** cu următorul conținut:

(1) Adunarea Populară a UTA Găgăuzia are următoarele atribuții:

- a) reglementează modul de ținere a evidenței mormintelor și operelor comemorative de război prin intermediul registrelor locale ale mormintelor și operelor comemorative de război situate pe teritoriul UTA Găgăuzia;
- b) asigură realizarea evidenței detaliate, prin dosare de inventariere, a mormintelor și operelor comemorative de război situate în UTA Găgăuzia;
- c) asigură finanțarea din bugetul propriu pentru protejarea și întreținerea mormintelor și operelor comemorative de război aflate în proprietatea sau administrarea UTA Găgăuzia;
- d) coordonează activitatea autorităților administrației publice locale din UTA Găgăuzia în domeniul dat.

(2) Comitetul executiv al UTA Găgăuzia are următoarele atribuții:

- a) asigură executarea prevederilor prezentei legi și a actelor normative adoptate de Adunarea Populară;
- b) colaborează cu Oficiul Național și cu autoritățile publice locale de nivelul întâi pentru protejarea mormintelor și operelor comemorative de război;
- c) elaborează și realizează programe de conservare și protejare a monumentelor și operelor comemorative de război;
- d) sesizează autoritățile competente pentru luarea măsurilor ce se impun atunci când constată încălcări ale regimului juridic al mormintelor și operelor comemorative de război;
- e) exercită și alte atribuții în conformitate cu prezenta lege.”;

3. completarea art.29 alin.(1) cu textul: ”și comitetul executiv al UTA Găgăuzia”.

Deputat în Parlament

Glena Bocolu
G. Bocolu

REPUBLICA MOLDOVA
GAGAUZİYANIN HALK TOPLUŞU

**Adunarea Populară
a Găgăuziei**
or. Comrat
str. Lenin, 194
tel. 298 2-30-69
fax 298 2-39-84

**Народное Собрание
Гагаузии**
г. Комрат
ул. Ленина, 194
тел. 298 2-30-69
факс 298 2-39-84

**Gagauz Yerin
Halk Topluşu**
kas. Comrat
Lenin sokaa, 194
tel. 298 2-30-69
fax 298 2-39-84

ф/к 1007601000274; р/с 220101020158165 к/с TREZMD2X

№ 225-03/1-13

«14» июля 2017г.

Парламент Республики Молдова

Отзыв

на проект закона Республики Молдова о режиме
воинских захоронений и воинских мемориальных
произведений (№ 359 от 26.08.2017)

В соответствии со статьей 48 Регламента Парламента, Законом №239/2008 о прозрачности в принятии решений и законом №780-XV от 27 декабря 2001 года, Народное Собрание Гагаузии рассмотрело вышеупомянутый проект закона и отмечает следующее:

Данный проект закона был разработан с целью реализации нормы пункта 92 Постановления Парламента №146 от 9 июля 2015 о Законодательной программе реализации обязательств по транспонированию, взятых в рамках Соглашения об ассоциации между Республикой Молдова, с одной стороны, и Европейским Союзом, и Европейским сообществом по атомной энергии и их государствами-членами, с другой стороны, на 2015-2016 годы.

Целью проекта закона о режиме воинских захоронений и воинских мемориальных произведений является регламентирование юридического режима воинских захоронений (индивидуальных и общих, изолированных или сгруппированных на кладбищах или мемориалах), а также воинских мемориальных произведений в честь тех, кто пал во время войны, в честь жертв военных конфликтов или в честь событий, связанных с этими конфликтами. Проект вносит определение понятий *воинских захоронений и воинских мемориальных произведений*.

Надо отметить, что Решением Парламента № 206 от 20 ноября 2015 года была создана рабочая группа для обеспечения, в рамках конституционных норм, функциональности АТО Гагаузия и положений

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI
REPUBLICII MOLDOVA
D.D.P. Nr. 1413
«14» 07 2017
Ora _____

законодательства Республики Молдова об особом правовом статусе АТО Гагаузия.

В результате рассмотрения законопроекта о режиме воинских захоронений и воинских мемориальных произведений, Рабочая группа пришла к выводу, что конституционные нормы, относящиеся к АТО Гагаузия, и нормы Закона № 344/1994 не были развиты и отражены в законопроекте о режиме воинских захоронений и воинских мемориальных произведений. Не были проверены должным образом конституционные положения, касающиеся полномочий Гагаузии. В результате проведенного анализа Рабочая группа представила Народному Собранию предложения по проблемам, связанным с разграничением полномочий АТО Гагаузия в проекте закона о режиме воинских захоронений и воинских мемориальных произведений.

Принимая во внимание рекомендации Рабочей группы и с целью приведения полномочий АТО Гагаузия в проекте закона о режиме воинских захоронений и воинских мемориальных произведений в соответствие с Конституцией Республики Молдова и нормами Закона об особом правовом статусе Гагаузии, Народное Собрание предлагает следующие поправки к законопроекту:

1. Ст. 4 часть(1) в заключении дополнить текстом: «а также и АТО Гагаузия»

2. предлагается дополнить проект закона статьей 21/1 следующего содержания:

«Статья 21/1. Полномочия органов публичной власти АТО Гагаузия

(1) Народное Собрание АТО Гагаузия обладает следующими полномочиями:

а) регулирует способ ведения учета воинских захоронений и воинских мемориальных сооружений, расположенных на территории АТО Гагаузия посредством местных Реестров воинских захоронений и воинских мемориальных сооружений;

б) осуществляют детальный учет, посредством инвентарных досье, воинских захоронений и воинских мемориальных сооружений, расположенных на территории АТО Гагаузия;

с) обеспечивает финансирование из собственных средств охрану и содержание воинских захоронений и воинских мемориальных сооружений, находящихся в собственности или в ведении АТО Гагаузия;

д) координирует деятельность местных публичных органов власти АТО Гагаузия в данной области.

(2) Исполнительный Комитет АТО Гагаузия имеет следующие полномочия:

а) обеспечивает исполнение норм данного закона и нормативных актов принятых Народным Собранием;

- b) сотрудничает с Национальным Агентством и местными публичными органами первого уровня в охране воинских захоронений и воинских мемориальных сооружений;
- c) инициирует и реализует программы по охране и защите воинских захоронений и воинских мемориальных сооружений;
- d) обращается в компетентные органы с целью принятия мер в случае нарушения законного режима воинских захоронений и воинских мемориальных сооружений;
- e) осуществляют и другие полномочия в соответствии с настоящим законом.»

3. Статью 29 часть (1) дополнить текстом «и Исполнительный Комитет АГО Гагаузия»

**Председатель
Народного Собрания Гагаузии**

В.М.Кысса